

2 pav. Perkasos 1 fiksacija 1,4–1,9 m gylyje. K. Duderio nuotr.

Fig. 2. The record of trench 1 made at a depth of 1.4–1.9 m

30x25 cm dydžio akmenų. Į R nuo akmenų eilės fiksuotas kietas rudas molis – buvusi pastato vidinė dalis, kurios grindys buvo suformuotos iš plūkto molio.

First Biržai manor site

In 2019, 15 m^2 were excavated and roughly 29 m^2 surveyed on the grounds of the first Biržai manor site (Rotušės St. 2A). During the investigation, a layer of dark grey soil, which dates to the first half of the 16th century on the basis of the discovered unglazed stove tile fragments decorated with relief architectural and stylised floral designs (Fig. 2), was recorded at a depth of 1.2–1.4 m. A roughly 3.2 m x 25 cm fragment of a building's stone foundation, which was attributed to one of the manor buildings from the first half of the 16th century, was also unearthed (Fig. 1).

Mindaugas Grikpėdis

Maišiagalos dvarvietė

2019 m. atlikti žvalgomieji tyrimai Maišiagalos dvaro sodyboje (Vilniaus r., Maišiagalos sen.). Pakalnės ir Algirdo g. projektuojamos naujos vandentiekio trasos vietoje iki įžemio ištirti 8 šurfai, iš viso 10 m² plotas. Šurfai tirti Pakalnės gatvės važiuojamojoje dalyje, Pakalnės ir Algirdo gatvių sankirtoje esančioje asfaltuotoje aikštelėje bei pievoje į P nuo aikštelės. Iki šiol tyrinėjant Maišiagalos dvaro sodybos ŠV dalį buvo aptikti tik XIX–XX a. datuojami sluoksniai (*ATL 2010 metais*, 2011, p. 259; *ATL 2014 metais*, 2015, p. 620). Tačiau plačiai tyrinėtame už dvaro sodybos Š ribos esančiame sklype Algirdo g. 4 rastas XVI a. pabaigos – XVII a. kultūrinis sluoksnis (*ATL 2008 metais*, 2009, p. 361; *ATL 2009 metais*, 2010, p. 355; *ATL 2010 metais*, 2011, p. 259).

Šurfas 5 tirtas priešais Pakalnės g. 1 ir 3 numeriais pažymėtus namus. Paviršiuje iki 50 cm gylio fiksuoti piltiniai žvyro ir smėlio horizontai su pavieniais XVII–XX a. radiniais.

0 5 cm

1 pav. Šurfe 8 aptikta buitinė keramika. M. Grikpėdžio nuotr.

Fig. 1. Household pottery discovered in test pit 8

50–60 cm gylyje atidengtas pilko grunto sluoksnis su XIX–XX a. radiniais, tarp kurių buvo ir keletas XIV–XVII a. būdingų šukių – apžiesto puodo, puošto bangelės ornamentu, žiestos lėkštės bei puodynės, dengtų žalia glazūra, fragmentai. Nuo 1,1 m gylio atidengtas vos šviesesnio pilko grunto sluoksnis su XVII–XVIII a. radiniais. Sluoksnyje aptiktas XVII a. būdingos žalia glazūra dengtos lėkštės fragmentas, 3 apžiestų neglazūruotų puodų šukės, žalio stiklo cilindrinio butelio dugno fragmentas, būdingas XVIII a. II pusei (konsultavo I. Žigeu). Atsižvelgiant į aptiktų radinių chronologiją, sluoksnį galima datuoti ne anksčiau nei XVIII a. II puse. Įžemis – smėlis, pasiektas 1,25–1,55 m gylyje.

Šurfas 8 tirtas Pakalnės gatvės Š dalyje. Po 5 cm storio žvyro danga atidengtas 25 cm storio tamsiai pilkas sluoksnis su gausiais XVI–XVII a. radiniais, tarp kurių buvo ir keletas XX a. II pusės šiukšlių. Nuo 30 cm gylio tirtas kiek šviesesnis pilkas sluoksnis su XIV–XVII a. radiniais – buitinės bei statybinės keramikos fragmentais, gyvulių kaulais. Aptikta apžiestų puodų, puoštų bangelės ornamentu bei įkartėlėmis, žalia glazūra dengtų indų šukių, vazono dugno fragmentas (1 pav.), puodyninių bei dubeninių koklių fragmentų. Atsižvelgiant į radinių kompleksą, sluoksnis skirtinas XVII a. Po šiuo horizontu, t. y. nuo 70–80 cm gylio, atidengtas įžemis – molis, kuriame išryškėjo 60–80 cm pločio pilko grunto *duobės 1* kontūrai, besitęsiantys už šurfo ribų. Duobės užpildas – rusvas smėlingas gruntas su molio priemaišomis, anglimis, smulkiomis griuvenomis, akmenimis, gyvulių kaulais. Duobės dugnas pasiektas 1,6 m gylyje. Joje aptikta XIV–XVI a. būdingų radinių – apžiestų puodų fragmentų, tarp kurių buvo du puošti bangelėmis, žiesto puodo šukė, puodyninių ir dubeninių koklių fragmentai, vario lydinio žvangučio dalis. Atsižvelgiant į radinių kompleksą, duobę galima datuoti XVI a. Šurfe nuo 20 cm gylio atidengtas ŠV–PR kryptimi orientuotos preliminariai XVI–XVII a. datuojamos mūrinės sienos fragmentas (2 pav.).

Likusiuose šurfuose aptikti XIX–XXI a. suformuoti horizontai, įžemis juose pasiektas 30–75 cm gylyje. Šurfe 3 aptikta titnago nuoskala, o šurfe 7 – XIV–XVI a. būdingos apžiestos

2 pav. Šurfas 8 pasiekus įžemį, dešinėje – mūrinės sienos fragmentas. M. Grikpėdžio nuotr.

Fig. 2. Test pit 8 after reaching sterile soil with a fragment of a masonry wall on the right

keramikos šukė. Iš viso inventorizuota ir LNM perduotas 101 archeologinis radinys, kurių didžiąją dalį sudaro buitinės bei statybinės keramikos fragmentai.

Maišiagala manor site

In 2019, 8 test pits totalling 10 m^2 were excavated at the site of a new water line route on the grounds of the Maišiagala manor garden (Vilnius District, E Lithuania). A 16th–17th-century storage pit and cultural layer with 14th–17th-century finds were discovered in test pit 8 on the N side of Pakalnės Street (Fig. 1, 2). A layer dating to no earlier than the second half of the 18th century was unearthed in test pit 5. 101 archaeological finds, the greater part of which consisted of household pottery and structural ceramics, were collected.

Mindaugas Mačiulis

Linginės kaimavietė

Linginės kaimavietė (dabar šis vietovardis išnykęs, šioje vietoje yra Lakštingalų kaimas) (Panevėžio r., Naujamiesčio sen.) pavaizduota XIX–XX a. pradžios žemėlapiuose. Ji išsidėsčiusi lygiame ariamame lauke, Nevėžio slėnio viršutinėje terasoje, upės dešiniajame krante. PR jos dalis tolygiai leidžiasi link Nevėžio slėnio viršutinės terasos. Visa spėjamos kaimavietės teritorija užima apie 32 124 m^2 plotą, o į „Rail Baltica“ europinio standarto geležinkelio linijos Kaunas–Lietuvos–Latvijos valstybės sienos numatomų žemės judinimo darbų teritoriją patenka apie trečdalis jos teritorijos (apie 10 700 m^2 plotas).

Jos vietoje 2015 m. žvalgymus atliko R. Vengalis. Į V nuo kaimavietės esančios daubos pakraštyje žvėrių urvuose pastebėtas intensyvus juodas kultūrinis sluoksnis, kurį taip pat pavyko užfiksuoti ir kasinyje (iki 25 cm – molingas dirvožemis, 25–35 cm – juodas kultūrinis sluoksnis, 35 cm – rudas priemolis), žvalgymų metu archeologinių radinių neaptikta.

2019 m. tyrimai vyko dviem etapais. Pirmiausia išskirtoje spėjamos Linginės kaimavietės darbų zonoje (apie 10 700 m^2 plote) su metalo detektoriais ir vizualiai buvo vykdomi žvalgymai. Radiniai daugiausia buvo pasklidę V bei centrinėje spėjamos kaimavietės dalyse. Remiantis radinių išsidėstymu, buvo pasirinktos perspektyviausios 24 šurfų vietos. Žvalgomieji tyrimai buvo pradėti nuo kaimavietės V dalies, toliau metodiškai tiriant link R–PR pusės (esančios Nevėžio salpinės terasos). Šurfai 1–18 ištirti neseniai suartame ir pasėliais (?) apsėtame lauke. Likę šurfai 19–24 buvo išdėstyti kaimavietės PR dalyje esančioje pievoje (1 pav.). Iš viso ištirtas 27 m^2 plotas.

Tyrimų metu iš viso surasta ir inventorinta 513 archeologinių radinių (100 žvalgymų metu, likę 413 – žvalgomųjų tyrimų metu), kurie suinventorinus perduoti PKM. Didžiausią archeologinių radinių dalį sudaro buitinės keramikos fragmentai (iš viso surasta daugiau kaip 440) (2:2–4 pav.). Tarp jų daugiausia neglazūruotos kaimiškosios keramikos fragmentų, kiek mažiau